

Bevolking Nederland stijgt minder

WIM DERKS

Aantal inwoners Limburg daalt nu al; Zeeland volgt

“Laagste bevolkingsgroei in 20 jaar” kopte het CBS bij het bekend worden van de bevolkingsontwikkeling in het eerste kwartaal van 2004. De groei neemt af in alle provincies, maar alleen in Limburg daalt het aantal inwoners nu al. Zeeland volgt naar verwachting over enkele jaren en voor Nederland als geheel moeten we nog 25 jaar wachten.

De natuurlijke groei (het saldo van geboorte en sterfte) vertoont in alle provincies een dalende trend. Het aantal geboorten neemt af mede als gevolg van een daling van het aantal vrouwen in de vruchtbare leeftijd en het aantal overledenen stijgt als gevolg van het toenemend aantal ouderen. Alleen in de provincie Limburg stierven in de 12-maands-periode maart 2003 tot en met februari 2004 meer mensen dan er werden geboren. In deze provincie is de vruchtbaarheid het laagst en de sterftetekans het hoogst. Limburg is de eerste provincie met een blijvend negatieve natuurlijke groei (zie figuur 1). Op de tweede plaats staat over enkele jaren naar verwachting Zeeland. Nederland als geheel volgt over ongeveer 25 jaar.

Migratiesaldo

Limburg heeft niet alleen de laagste natuurlijke groei, maar ook het laagste migratiesaldo (figuur 2). Alleen Flevoland en in mindere mate Utrecht hebben nu nog een duidelijk positief migratiesaldo (immigratie groter dan de emigratie). In Nederland als geheel was het migratiesaldo in de periode april 2003 tot en met maart 2004 niet groter dan nul, zoals de afgelopen 20 jaar gebruikelijk was, maar iets kleiner dan nul (-500 volgens voorlopige cijfers, inclusief correcties). Oorzaak is de economische recessie in combinatie met een restrictief immigratiebeleid.

Bevolkingsgroei

De combinatie van natuurlijke groei en migratiesaldo heeft in Limburg begin 2002 gezorgd voor de overgang van een bevolkingsgroei naar een blijvende bevolkingsdaling (figuur 3). Deze overgang vindt in Nederland als geheel waarschijnlijk pas over ruim 25 jaar plaats.

Beleid

De ontgroening, de vergrijzing en de daaruit voortvloeiende bevolkingsdaling hebben nu en in de verdere toekomst uiteraard invloed op diverse beleidsterreinen. Een aantal aspecten zijn vooral voor het landelijk beleid van belang zoals de financiering van de AOW en de verzorging van ouderen. Andere gevolgen

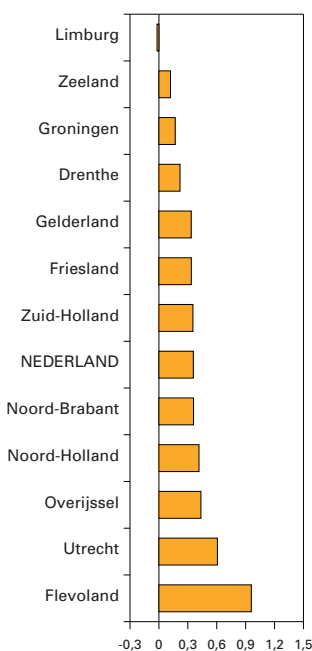
van de bevolkingsontwikkeling zullen juist in de regio merkbaar zijn, zoals de behoefte aan zorgpersoneel en huisvesting van het sterk groeiend aantal ouderen. Het is daarom van belang om niet alleen zicht te hebben op de landelijke ontgroening en vergrijzing, maar ook op de verschillen tussen de regio's bij die processen. Arbeidsmarkt en woningmarkt zijn immers regionaal werkende markten. In de regio zal het beleid daarop moeten inhaken.

LITERATUUR:

- Derks, W. (2004a), Vergrijzing en regionale markten, *ESB*, 89(4425), pp. 65-66.
- Derks, W. (2004b), Zorgdruk op de provinciale arbeidsmarkt, *Kwartaalschrift Economie*, 1(1), pp. 109-114.
- Derks, W. (2004c), Bevolkingsontwikkeling dwingt tot nieuw beleid, *Limburgs Milieu* 18(1), pp. 9-11.

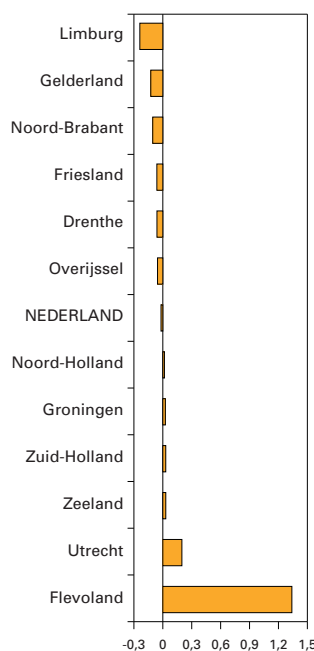
Drs. W. Derks, UNIVERSITEIT MAASTRICHT

Figuur 1. Natuurlijke aanwas in % bevolking, april '03 t/m maart '04

Bron: CBS.

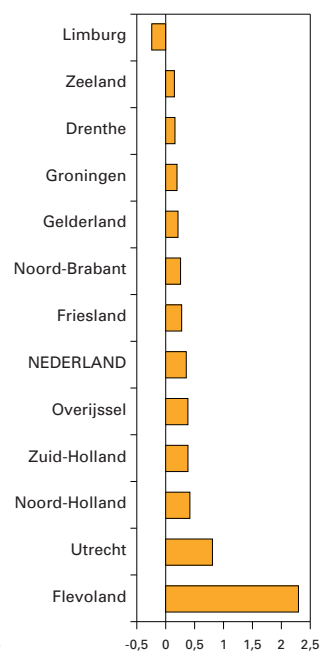
Figuur 2. Migratiesaldo in % bevolking, april '03 t/m maart '04

Migratiesaldo is inclusief correcties.

Bron: CBS.

Figuur 3. Verandering bevolking in %, april '03 t/m maart '04

Bron: CBS.

colofon

Demos	is een uitgave van het Nederlands Interdisciplinair Demografisch Instituut (NIDI).
Redactie	Harry Bronsema, eindredacteur dr. Harry van Dalen ir. Hanna van Solinge dr. Ernst Spaan
Adres	NIDI/DEMOS Postbus 11650 2502 AR 's-Gravenhage
Telefoon	(070) 356 52 00
E-mail	demos@nidi.nl
Internet	http://www.nidi.nl/public/demos/
Abonnementen	gratis
Basisontwerp	Harmine Louwé
Druk	Drukkerij Repko, Voorburg

DEMOS verschijnt 10 x per jaar en beoogt de kennis en meningsvorming over bevolkingsvraagstukken te bevorderen. Inlichtingen over toezending van kopij kunnen worden ingewonnen bij de redactie

Gehele of gedeeltelijke overname van artikelen met bronvermelding is toegestaan. Toezending van bewijs-exemplaren wordt op prijs gesteld.

Het NIDI is een instituut van de KNAW dat zich bezighoudt met onderzoek naar ontwikkelingen in de omvang en samenstelling van de bevolking